

SPRAWDZANIE ZASADY ZACHOWANIA ENERGII

I. Zagadnienia

1. Rzut pionowy, poziomy i ukośny.
2. Energia potencjalna i kinetyczna.
3. Zasada zachowania energii mechanicznej.
4. Związek między wysokością wzniesienia kulki wahadła matematycznego a kątem wychylenia z położenia równowagi.

II. Literatura

1. Podręczniki kursowe.

III. Wykonanie ćwiczenia

1. Przymocować pasek papieru i kalki maszynowej na podstawie urządzenia pomiarowego.
2. Zmierzyć:
  - a) wysokość położenia kulki H przy zerowym wychyleniu,
  - b) długość wahadła l,
  - c) masę kulki m.
3. Odchylić kulkę od położenia równowagi o dowolny kąt α i na krótko zatrzymać ją w tym położeniu włączając i wyłączając elektromagnes. Odczytać kąt odchylenia kulki.
4. Wykonać 7-10 rzutów kulki. Zmierzyć zasięg Z i obliczyć średnią wartość zasięgu $\bar{Z}$. Przy obliczaniu średniego zasięgu pominąć punkty bardzo odległe od maksymalnego skupienia. Pomiar przeprowadzić dla 5-8 różnych kątów w przedziale od 20° do 50° .
5. Dla każdego wychylenia kulki o kąt α wyliczyć:
  - a) wysokość wzniesienia kulki h w stosunku do wysokości początkowej H z zależności $h = l(1 - \cos\alpha)$.
  - b) prędkość początkową rzutu poziomego kulki v_0 z zależności:

$$v_0 = \bar{Z} \sqrt{\frac{g}{2H}}$$

6. Na podstawie uzyskanych wyników obliczyć wartości energii początkowej $E_p = mgh$ i końcowej

$$E_k = \frac{mv_0^2}{2}.$$

7. Sporządzić wykresy zależności $E_k = f(E_p)$
  - a) zależność teoretyczna,
  - b) zależność na podstawie wyników uzyskanych w ćwiczeniu.
8. Przedyskutować uzyskane wyniki wymieniając wszystkie czynniki jakie mogły mieć wpływ na rozbieżności w uzyskanych wartościach E_p i E_k . Jeżeli rozbieżności są większe niż to wnika z rachunku błędów uzasadnić ich przyczynę.

Tabela pomiarów

Stałe	Kąt		Z [cm]	$\bar{Z}$ [cm]	h [cm]	v_0 [cm/sek]	E_p [J]	E_k [J]
	stop.	rad.						
H								
l								
m								